

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez naročnine se ne ozira. — Uredništvo in upravnštvo je v hiši št. 173. — Izdajatelj: Tiskovno društvo v Kranju. — Odgovorni urednik: Lavoslav Novak. — Rokopisi naj se ne pošiljajo prepozno.

Izhaja vsak petek
: ob petih zvečer :

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inzerati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje petit-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. Upravnštvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Rusko bojišče.

V Voliniji so tri ruske trdnjave blizu skupaj, namreč Luck, Dubno in Rovno. Luck so bili naši že prej vzeli, dne 8. septembra je general Puhalo, ki je Hrvat, vzel trdnjavo Dubno. Rusi imajo v tem kraju samo še močno trdnjavo Rovno. Puhalo je prodril tudi ruske postojanke v okoličici Olške med Luckom in Rovnom.

Tiste ruske sile, ki so se bojevale v prostoru zahodno od Rovna, so bile 10. septembra vrzene čez nižino reke Stubjel. Reka Stubjel se izteka v reko Gorin in teče 20 km zahodno od Rovna proti severu. Iz žalošč so pa prodirale pod Böhm-Ermolijem naše čete in potisnile Ruse v smeri proti Zbaražu. Ta kraj leži 20 km severovzhodno od Tarnopola. Pri Tarnopolu so odbili avstrijski in nemški bataljoni več ruskih napadov. — Zahodno od srednjega Sereta so pa posegli Rusi v boj z novimi četami in pričele so se tam ljute borbe. Vzhodno od izliva Sereta in ob besarabski meji nekaj dni ni bilo bojev.

Po železnici od Proskurova so dobili Rusi na Dnjester znatna ojačenja. Zato so napravili dne 9. septembra ob srednjem Seretu na prostoru med Strusovim in Butzanovim, posebno pri Trembovli, jako močne sunke. Fronta zaveznikov pod vodstvom grofa Bothmerja se je tu za nekaj kilometrov umaknila in se postavila na višine med Stripo in Seretom. Te naše postojanke Rusi neprestano napadajo in še ne brigajo za svoje ogromne izgube.

Dne 11. septembra so avstrijske bojne sile pri Deražnu v Voliniji prekoračile reko Gorin in pri Dubnu reko Ikvo. Pri Tarnopolu so Rusi dva dni zapored ljuto napadali. Vdrli so v avstrijske strelske järke in zavzeli vas Dolžanko. Prihitele so pa na pomoč nemške čete in so skupaj z honvedskimi bataljoni popadle Ruse na obeh krilih, osvojile zopet vas, in jih vrgle nazaj na njihove obmošne postojanke. Rusi so imeli velike izgube in so bili odbiti tudi južnozahodno od Tarnopola.

Dne 12. septembra so Rusi še vedno napadali našo bojno črto v vzhodni Galiciji. Na mnogih mestih je prišlo do ročnega meteža v strelskih jarkih. Ob izlivu Sereta so bili Rusi vrženi nazaj in pri Strusovu je bilo odbitih več ruskih sunkov v ognju naših baterij, drugod so bili pa Rusi odbiti z bajonetom. Po noči so zasedle naše čete pri Tarnopolu na vrhovih blizu Kozlova novo postojanko. Pri Novem Aleksinjecu so bili ta dan ljuti boji. Vzhodno od Dubna so naše čete prodrle do železnice in pri Deražnu vrgle Ruse na več točkah.

Našo bojno črto ob Stripi so Rusi zopet napadli dne 14. septembra, a so bili odbiti. Tudi v Volinjo so pripeljali Rusi nova ojačenja in na mnogih mestih začeli napadati. Pri Dubnu in ob Stubieli so bili vrženi nazaj z velikimi izgubami, pri Novem Aleksinjecu so pa ta dan boji še trajali. Rusi so tedaj z vso močjo napadli armado Pflanzera-Baltina ob iztoku Sereta v Dnjester, kakor tudi ono Böhm-Ermolijeva pri Novem Aleksinjecu, Bothmerjevo armado v sredi so pa že preje premagali. Na vsak način se tedaj hočejo Rusi vzdržati v vzhodni Galiciji.

V vzhodni Galiciji je že zapadel sneg.

Gališko namestništvo se naseli iz Biale v Lvov.

V mesto Kijev je prišlo nad pol milijona beguncev. Obenem pa Rusi tudi izpraznujejo Kijev. Iz mesta so odpravili Nemce, Avstrijce in Bolgare.

V Litvi so avstrijske čete popolnoma prekoračile široki močvirji ob rekah Jasjolge in Orle in so med boji pridobile na prostoru pri Rožanih. Drugi dan so naše čete v Litvi vzele Rusom pri Kosovem močno utrjeno vas Žkurati ter vjеле devet častnikov, 1000 mož in zaplenile pet strojnih pušk.

Dne 14. septembra so naši zasledovali Ruse in prekoračili nižino Grivdo južno od Honima.

V bojih pri Friedrichstadtu in Vilkomjeržu so Nemci vjeli 1050 sovražnikov in zaplenili štiri strojne puške. Pri Pjeskem so jih Rusi nasakovali, toda bili so odbiti. Nemci so dobili 1400 vjetnikov in zaplenili sedem strojnih pušk. Ob Zelvijanki se Rusi trdovratno branijo in z močnimi silami delajo protisunke. Ponoči 11. septembra so se boji valili sempatja. Nemci so ob Zelvijanki prodrli rusko črto na več mestih in vjeli 1946 mož, sedem častnikov in dobili sedem strojnih pušk. Drugi dan se je število vjetnikov pomnožilo na 3300 mož. Železniško križišče Viliko, vzhodno od Vilne, so nemški zrakoplovi uspešno obmetavali z bombami.

Na obeh straneh Beresa—Kartuska—Kosov so bili Rusi premagani. Nemci so vjeli 2759 Rusov in vzeli 11 strojnih pušk.

Rusko uradno poročilo pa pravi, da so ob reki Doljonki Nemci dne 7. septembra doživeli hud poraz in izgubili veliko mrtvih in ranjenih. Rusi so vjeli 300 častnikov in 8000 mož, vzeli 30 topov, med njimi 14 težkih, veliko strojnih pušk, municijskih voz in drugega vojnega plena. Bolj južno od tam so baje Rusi vjeli zopet 40

častnikov in 2500 vojakov ter zaplenili tri topove in deset strojnih pušk.

Med Dnjestrom in Seretom so pa Avstrijcem vzeli Rusi 11 častnikov, nad 1000 mož in nekaj strojnih pušk. Naši časniki trdijo, da je to rusko poročilo izmišljeno.

Rusko poročilo z dne 10. septembra pa pravi: Naš skupni uspeh na celi fronti ob Seretu znaša od 3. septembra dalje 383 častnikov, nad 17.000 mož, 14 težkih in 19 lahkih topov, 66 strojnih pušk in 15 municijskih voz.

Dne 12. septembra je Hindenburgova vojna skupina na več krajih dosegla železniško progo, ki gre iz Vilne čez Dvinsk v Petrograd.

Skupina princa Leopolda je zasledovala Ruse in vjela 1000 mož. Mackensen gre za Rusi od Brest Litovska proti Pinski.

Dne 14. septembra je Hindenburgova skupina prodrla na bojni črti med Dvino in Viljo. Vjeli so Nemci 5200 Rusov, zaplenili en top, 17 municijskih voz, 13 strojnih pušk in veliko prtljage. Tudi vzhodno od Olške so napredovali. Južno so se bližali odseku Ščare. Na kolodvoru v Lidi so ponoči metali bombe.

Dne 12. septembra so nemška plovna letala napadla ruske ladje po zalivu Rige ter med Rigo in izlivom Dvine. Šlo je na boj šest letal. Prvo je obmetavalo z bombami neko rusko letalo, da se je pokazal ogenj; drugo je napadlo nekega rušilca in ga zadelo; tretje je zopet zadelo neko rusko vojniško letalo; četrto se je borilo z dvema ruskima letaloma in zadelo nekega rušilca; peto je vrglo dve bombi na dva ruska „U“ čolna pred Vindavo in šesto je šestkrat zadelo ladjedelnico torpedovk za rusko mornarico pri izlivu Dvine, da je ladjedelnica začela goreti.

Italijansko bojišče.

Italijani so dne 8. septembra popoldne in zvečer večkrat ljuto napadli utrde pri Tolminu, a so bili vedno s težkimi izgubami vrženi pri naših ovirah nazaj. Dobrobojski planoti so se tudi hoteli približati, kakor neštevilnokrat poprej, a naše čete so tudi te poizkuse zavrnile. Sicer se pa tudi pri Dobroboju čuti, da italijanski divji napadi poenjajajo.

V Pontablju so Italijani v dneh 5. in 8. septembra na cerkvenem stolpu izobesili trikoloro. Obakrat je naša patrolja splazila se na stolp in trikoloro snela.

Po daljšem prestanku je italijanska artiljerija dne 10. septembra zopet razvila živahnije delovanje na celi primorski bojni črti. Ponoči na enajsti september je italijanska pehota napravila napad na Dobrobojsko planoto med Vermiljanom in hribom Kosičem. Naši metalci min so s tako silo napadli Lahe, da so hiteli v svoja kritja nazaj. Na severnem delu primorske bojne črte je tudi prišlo 11. septembra do večjih bojev, ki so prinesli Italijanem neuspeh. V bovški dolini italijanski napad sploh ni prišel naprej. Pri Jablonici je naš ogenj prisilil sovražnika, da je moral bežati, kakor tudi južno od Javorčka. Pri Vršiču je cel dan divjal boj, hujše kot kdaj poprej. Vse postojanke so ostale trdno v naših rokah, njih predpolje je pa pokrito z mrtvimi Italijani. Pred tolminskimi utrdami je stal južni del zopet pod močnim ognjem iz topov. Italijanski pešpolk št. 25 je izgubil ob tej priliki okoli 1000 mož.

Italijansko poročilo pravi, da so dne 8. septembra italijanski zrakoplovc metali bombe na Kluže pri Podmelcu in poškodovali most čez Bačo.

Pri Bovcu in Tolminu so se dne 12. septembra nadaljevali jako ljuti boji. Vsi napadi na našo fronto so bili odbiti z težkimi izgubami za Italijane. Dopoldne so Lah pri Bovcu napadali Visoki vrh in hoteli prodreti proti pobočju tega gorovja. Ko so bili pa zavrnjeni, so vrgli svoje sile z jugozahoda proti Javorčku in Golobarjevi planini. Proti večeru je bil odbit tudi ta sunek. Javorček je 1549 m visok hrib jugovzhodno od Bovca. Med Javorčkom in Krnom je večkrat imenovana gora Vršič.

Italijanska artiljerija je obstreljevala tu svojo lastno pehoto. Pri Vršiču, kjer so izgubili Lah prejšnji dan 500 mož, se jim je 12. septembra napad zopet izjalovil. Tolminske utrde so ta dan napadli štirikrat, a brez uspeha. Bolj proti jugu je bilo precej mirno.

Na tirolski bojni črti so Italijani poizkušali približati se našim postojankam ob dolini Popena, a niso ničesar dosegli. Pred obmejnim mostom je obležalo sto mrtvih Italijanov.

Pri Bovcu in Tolminu je bil dne 13. septembra mir. Hujši napad so pa Italijani napravili pri Plaveh, pa so bili tako premagani, da so pobegnili na več kilometrov širjave s svoje bojne črte ter imeli velike izgube.

Vse kaže na to, da mislijo Italijani prijenjati z ofenzivo na Tirolskem in Koroškem, zato pa tem bolj pritiskati ob Soči.

Cadorna se v zadnjem času ne počuti prav dobro in se utegne zgoditi izprememba v italijanskem vojnem vodstvu. Neuspel je Cadorna izrabljati v Italiji neutralisti, ki so se zopet začeli oglašati.

Listi trdijo, da se je Joffre s Cadorno sporazumel za ta slučaj, ako bi se nemške čete, ko dokončajo svojo nalogo na Ruskem, začele uporabljati kje na zahodu.

V Vidmu so napadli en avstro-ogrski zrakoplov trije italijanski zrakoplovi. Razen tega so še videmski obrambni topovi izstrelili na naš zrakoplov okoli 600 strelcev, pa se je vendar vrnil nepoškodovan.

Z Dobrodoške planote.

Miško piše:

Prihajamo v jesen in listje začenja rneneti. Po noči piše hladna burja.

Mi smo si napravili v zemlji čedne barakice. Tu na bojnem polju se človek vsega nauči. Jaz sem postal inženir. Naredili smo na vrhu hriba barako, ki ima prostora za osem oseb. Najprej smo izkopal v tla nekako klet. Skale smo izstrelili z dinamitom, da smo dobili 2 1/2 m globočine. To je bilo dela! Vrtal sem luknje, tolkel s klavivom, z dinamitom luknje basal in žnore zažigal. Sedaj je pa vse gotovo. Baraka ima na eni strani okno, katero smo vzeli v neki hiši, na drugi strani pa prav moderna vrata. Vse je tako močno izdelano, da smo notri prav varni. Okoli smo nanosili kamenja in naredili nad 2 m debel zid, vmes so pa s klanfami zbiti bruni. V našo „zemljanko“ dobimo na zimo še malo peč, katero bomo kurili z ogljem.

Da bi Polentarji kaj naprej prišli, nad tem so sami obupali. Zebsti je začelo laško vročo kri. Zato se pa onstran bojne črte spravljajo Lahi po hišah. To nam je prav. Ko opazimo, da so se vgnezdili v kakšni hiši, spustimo na njo kakih pet težkih ekrazitnih granat in kmalu je ondi le kup kamenja, izmed katerega štrle kvlišku strešni bruni. Večkrat se pa tudi vžge in zgori več skupaj stoječih hiš. Lahom ne damo miru, vse jim dobro vračamo.

V nedeljo dne 5. septembra se je zopet laški kralj klatil po Trziču. Nekoliko smo ga nažgali, da je kmalu odpihal. Žalosten je moral biti, ker je našel svoje vojake še vedno v tistih jarkih, kakor prve dni vojne, vrh tega pa še sam ni bil življenja varen, ko je prišel armado tolažit.

Cadorna pa v svojih poročilih neusmiljeno laže, ko piše, da Lahi vedno napredujejo. Jaz imam že od začetka vojne pred očmi vso bojno črto od tu pa do Gorice, a ne vidim nobenega laškega napredka. Cadorna piše: „Na Monte dei sei Busi smo ob naši bistrumnosti (!) vzeli sovražniku dva jarka zapored in jih veliko vjeli.“ Tu sta vsega skupaj le dva jarka: eden je naš, 600 metrov pred njim je pa laški. Naš je že od prvega dne naš in ga Lahi še nobenkrat niso vzeli. Res je pa, da Lahi včasih po več dni besne in po štirikrat ali petkrat na dan otvorijo ogenj, da je čudno. Naenkrat začne streljati kakih pet baterij, šrapneli lete kot komarji na vse strani. Tako je bilo zadnje tri dni (pismo je bilo spisano dne 11. septembra ob pol dveh zjutraj). Na tisoče šrapnelov so Lahi izstrelili. Večina šrapnelov je padla kakih 500 m pred nas, kjer že cele mesece živ človek ni hodil. In tako vse tri dni od naših ni bil niti en mož ranjen. Cadorna bo pa najbrže zopet poročal o napredku in uspehih silnega napada.

Slovinci in vojna.

Naj kdo navaja vzrokov za vojno, kolikor hoče, gotovo je, da narodnost igra v sedanjem krvavem plesu, poleg kramarstva in temnih ciljev lože, eno prvih vlog.

Na eni strani se to godi zaradi tega, ker se je vojna začela v znamenju odrešenja oziroma narodnega kaznovanja, na drugi strani pa, ker si prisvajata pravico tega izvrševanja dve veliki narodnosti: Rusi in Nemci. Italijani hočejo s to obleko zakriti prostozidarske cilje.

Jabolko, za katero so začele boginje prepir, so Jugoslovani. K tem pa spadajo tudi Hrvati in Slovenci, torej mi.

Prišle so obljube na svetlo; čim dalje torej traja vojna, tem jasnejše so, najjasnejše pa, odkar je izbruhnila vojna z Italijani.

Nikdo bi ne mislil, da nam bodo naši strupeni sovražniki kdaj tako velikodušni. — Tekom vojne nas hvalijo laški listi v monarhiji, kako smo gostoljubni, in povdarjajo, kako smo upravičeni zahtevati, kar zahtevamo.

Še večjo uslugo in večje ponudbe nam delajo Italijani izven monarhije. Oficielna laška država nam priznava pravico do lastne samostojne države, ki naj bi jo tvorili mi in Hrvati. Samo eno terja Italija od nas za protiuslugo, namreč to, da priznajmo njeno pokroviteljstvo.

Druga rešiteljica in dobrotnica nam hoče biti Srbija. Tista Srbija, ki je grešila, čeprav le po svobodomiselnih sekti svojega rodu, nad pokojnim prestolonaslednikom, ki je bil s Slovanko poročen. Ta Srbija hoče biti še dobrotnejša od Italije. Pravi: „Slovincem in Hrvatom samostojno svobodo, najsi potem zgradijo hišo, kakor hočejo. Vsekako jo bodo v zvezi z nami, saj so s Srbi en narod.“

Slovinci smo obe uslugi odklonili iz enostavnega vzroka, ker novi dobrotnici nista prišli deliti darov postavnim potom, ampak sta prelomili obe naravno pravo. Iz omadeževanih protiavstrijskih rok Slovenci darov nočemo.

Vkljub zelo britkim izkušnjam smo še istih misli, kakor smo bili pred 100 leti, ko smo zavrgli francoske darove. Isto, kar smo takrat želeli, zahtevamo danes po 100 letih, naj nam Avstrija da to, kar nam ponujajo njeni sovražniki.

Mi hočemo dvoje: na eni strani, da nam puste v Avstriji neovirano rast in okvir za narodno srečo, na drugi pa, da mi tudi z lastnim napredkom pripomoremo Avstriji do veličine.

Enkrat smo bili razočarani, vdrugo bi presneli težje. Bog daj Avstriji srečen delež iz vojne vihre. Potem pa naj se pravično razdele sadovi med vsemi tistimi, ki se borijo za avstrijsko monarhijo. Med temi, to priznavajo vsi, Slovenci in Hrvati niso zadnji in njihove žrtve ne najmanjše. Sad naj odgovarja žrtvam in trpljenju!

POLITIČNI PREGLED.

Rusija.

Po ruskih cerkvah so bile slovesne božje službe za srečen izid vojne. Več dni so se Rusi postili in so molili. Na trgu pred Izakovo katedralo v Petrogradu je bila božja služba, katere se je udeležilo 10.000 oseb.

Romunija.

Filipescu je na Romunskem voditelj stranke, ki je prijazna četverosporazumu. Izjavil je te dni, da se mora ministarstvo odločiti, ker njegova stranka nič ne taji, da se je dežela podpisala sporazumu štirih.

Bolgarija in Srbija.

Bolgarski poslanik v Nišu se je pri srbski vladi pritožil radi tega, ker srbsko časopisje nedostojno piše o bolgarskem kralju. — Srbska vlada namerava v kratkem sklicati skupščino. — Na Bolgarskem so se pričele velike orožne vaje, ki se vrše blizu srbsko-grške meje. — Srbska armada šteje sedaj 220.000 za boj sposobnih mož. Za poveljnike ima armada večinoma rezervne častnike, ker je od aktivnih častnikov vsled boleznih pomrlo skoraj 60%. — Diplomati četverosporazuma bodo v kratkem zapustili Sofijo, ako tudi zadnji poizkus, da bi se jim Bolgarija pridružila, ne bo nič izdal. — V Srbiji so ustavili ves železniški promet za civilni in blagovni prevoz, ker vojno vodstvo potrebuje železnice za premikanje čet. Nekaj srbskih častnikov je šlo v službo k Črnogorcem, ki stoje na bosenski fronti.

Bolgarija in Turčija.

Turki so slovesno izročili Bolgarom, ko je bila podpisana pogodba, del svojega ozemlja, katero so bili leta 1913 Bolgari primorani izročiti Turčiji. Dva turška polka sta na novi meji v paradni obleki pričakovala dva bolgarska polka, ki sta prišla z narodnimi zastavami. Turška godba

je zaigrala „Šumi Marica“, bolgarska godba pa turško himno. Poveljnika sta se izkazala s pismi in turški poveljnik je izročil bolgarskemu poveljniku novo ozemlje. Nato se je vršil v Odrinu skupni banket. Nova bolgarsko-turška meja gre sedaj do reke Marice, tako da je železnica, ki teče na desnem bregu reke, bolgarska. Bolj natančno se je pa meja določila tako: Ob Tundži prihaja meja severno od odrinskih utrd (Odrin ostane turški), napravi okoli teh večji lok do Maraša ter teče ob Marici do odrinskega kolo-dvora v Karagaču, ki je postal bolgarski, ondi preseka meja cesto, ki vodi iz Karagača v Odrin ter gre potem do vasi Bošnjak ob Marici na jug, tako da pripadata oba bregova Bolgariji. Prometne zveze na tej reki so tedaj za Bolgarijo olajšane in Marica je postala bolgarska reka. Na levem bregu reke gre meja do Egejskega morja. Bolgarija je dobila po tej pogodbi 2000 km² turške Tracije. — Turški notranji minister je prišel k bolgarskemu kralju, ki se nahaja v kopalnišču Esamkariji. — V Sofiji se je ustanovila angleško-francoska banka s 40. milijoni franki kapitala. Banka namerava pokupiti žito za četverosporazum.

Albanija.

Essad paša ima topove in strojne puške in si hoče podvreči vso Albanijo. V Draču je dal usmrtiti 35 vstašev, 67 na smrt obsojenih je pa pomilostil. Vzel je Lješ Črnogorcem in pripravlja se, da pojde nad Miridite.

Pred Dardanelami.

Dne 4. septembra je neki nemški podmorski čoln torpediral angleški prevoznik „Southend“, ki je vozil pred Dardanele 2800 angleških vojakov. Utonilo je 1700 vojakov.

Ob zadnjem napadu na Dardanele so imeli Angleži strašne izgube. V zadnjih osmih dneh je pripeljalo 15 prevoznih parnikov ranjence izpred Dardanel na otoka Mitilene in Kij. Četverosporazum pripravlja baje s pol milijona vojakov in močno artiljerijo na Dardanele velikanski napad in upa vzeti Carigrad ter s tem odločiti svetovno vojno. Na Francoskem bodo spravili skupaj zbor letalcev, ki bo štel 400 mož.

Dne 9. t. m. sta obstreljavali dve Turkom sovražni križarici Sedil-Bahr, a brez uspeha.

Pred Dardanelami prevzame vrhovno poveljstvo Francoska.

Angleška.

Vojni stroški znašajo na Angleškem na leto 36 milijard kron. Še vedno se na Angleškem ne more dobiti večina v zbornici za načrt zakona, da bi se uvedla splošna brambna dolžnost.

Japonska.

Japonska vlada je podala uradno izjavo, da se Japonska ne bo udeležila evropske vojne. Pač pa bo Japonska podpirala Rusijo. Razorožila je trdnjave na severni obali in odposlala topove čez Vladivostok v Galicijo. Hitro se izdeluje zimska obleka za ruske vojake. Tovarne usnja imajo polno dela in izvoz smodnika je velik. Čez Sibirijo so baje odposlali že 100.000 ton streliva.

Indija.

Ob severni indijski meji so se spopadli angleški vojaki in Afganci. Ubitih je bilo 3000 Angležev. Pri Lahore so trajali boji 20 dni. — Dne 7. septembra je napadlo v severozahodni Indiji 10.000 vstašev. Na obeh straneh je bilo nekaj ranjenih in ubitih.

Perzija.

Nekaj rodov se je uprlo zoper Ruse in Angleže. Angleži so zasedli Bušir, kjer sta bila umorjena dva angleška častnika.

Italijanski vohuni. Znamenja kažejo, da imajo Italijani na Koroškem in drugod najete vohune, ki najbrže s pomočjo brezžičnega brzojava sovražnikom izdajajo avstrijski vojski škodljiva poročila. Poveljujoči general na Koroškem je razglasil, da dobi 5000 kron nagrade tisti, ki bi takega izdajalca izsledil.

Laške bombe. Laški letalci mečejo bombe, ki imajo po 40 kg ekrazita. Te bombe imajo nekaj posebnega, da se začne odvijati, kadar prilete na mesto, neka drobna žica, in šele po preteku par ur, ko se je žica odvila, bomba eksplodira.

Mnogo žita. Ruski mlinarji letos nič ne kupujejo žita, ker imajo še velike zaloge neprodane moke iz lanskega leta.

Kako je z verskim življenjem na Francoskem. Neki holandski misijonar, ki je po Francoskem mnogo deloval v pastirstvu, piše: „V francoskih časnikih in knjigah se mnogo povdarja, kako se je Francoska po vojni versko in нравno prerodila. Kako je v resnici? Žalostno! O kakem verskem prerojenju ni sledu; ravno narobe. Kako je na fronti, ne vem, doma na deželi gre versko življenje navzdol in navzdol mora iti. Pomislite! 25.000 duhovnov je mobiliziranih in stoji uže jedno leto pod orožjem. Po večjih mestih še opravljajo dušno pastirstvo kaki redovniki; na deželi je pa velika verska puščava; nobenega duhovna, nobene službe božje, nobenega zvonjenja. Če kak katoličan umrje, gredó po 2, 3 tudi 5 ur daleč duhovna iskat, da mrliča pokoplje. Sicer ne čutijo ljudje v okolici Versailles-a, kjer jaz stanujem, nobene potrebe po veri. Samojedne reči je čimdalje več, kar imajo nekateri hudomušneži za dokaz, da ima Francoz še vero v srcu: bogokletstvo se strahovito množi. Še nikdar nisem slišal tako bogokletno preklinjati, kakor od kar smo v vojni, Potvorjena poročila z ruskega in francoskega bojišča kakor tudi pobožnije francoskih nacionalistov vzprejemajo z groznim bogokletstvom: To je jezik Judov pod križem. Tako ljudstvo ne more strpeti v nesreči. V Parizu se sicer vidi v cerkvah ženske in otroke, moških manjka kakor jih je manjkalo prej.“

Kako je na Francoskem z verskim življenjem na fronti, o tem je pa poročala nedavno liberalna in protestantska „Neue Züricher Zeitung“ tako-le:

Pri civilnem prebivalstvu vojna ne bo napravila nobene globoko segajoče verske izpremembe. Nekoliko drugače je pa na fronti. Vojaka, ki ondi gleda vsako uro smrt pred očmi, nekaj vleče k veri njegove mladosti. V samotnih urah v strelskih jarkih pri raznem pomanjkanju preprost človek kaj lahko poseže po veri kot po tolažnici. Tu se vrši včasih živahna katoliška božja služba, edini ostanek civilizacije sredi krutega vojnega rokodelstva. Tudi častniki svoje podložne vojake radi opogumljajo z verskimi izreki, ker vera daje vojaku neko varnost in povišuje osebni pogum ter mu pomaga, da lože prestane mukopolne trenutke trpljenja in smrti. — Vkljub temu pa Francoska po vojni ne bo postala klerikalna, ker človek po prestani nevarnosti rad skoči v svojo staro kožo nazaj.“

NOVIČAR.

V Kranju so umrli: Jožef Kotschi, pešec 35. pešpolka, 20. julija; Vencelj Hora, pešec 35. pešpolka, 26. julija; Jožef Cseke, pešec 37. pešpolka, 20. avgusta; Tomaž Kopil, pešec 37. pešpolka, 20. avgusta; Mujo Pamič, vojak pri trenu, umrl 22. avgusta; Henrik Pironka, poddesetnik 91. pešpolka, umrl 24. avgusta; Matija Klavič, pešec bosenskega pešpolka št. 5, umrl 26. avgusta; Nikolaj Semko, pešec 80. pešpolka, umrl 3. septembra; Andrej Svornjava, vojaški delavec, umrl 15. septembra 1915.

Premeščenje uradnikov. Tajnik deželne vlade Leon vitez plem. Grasselli in deželno-vladni konceptni praktikant dr. Emil Schott sta premeščena od okrajnega glavarstva v Kranju k deželni vladi v Ljubljani; okrajni komisar dr. Peter Graszl iz Ljubljane pa pride k okrajnemu glavarstvu v Kranj.

Kolera. V Ljubljani je devet slučajev kolere.

Škofja Loka. Začetek šole v uršulinskem zavodu — ljudska in meščanska šola, trgovski tečaj ter učit. pripravnica — bo dne 1. oktobra s sv. mašo ob 9. uri. Oglasiti se je dan poprej pri samostanskem predstojništvu.

V Cerknici je umrl č. g. dekan Franc Kunstelj, ki je bil pred 70. leti rojen v Radovljici in je zadnja tri leta bival v Cerknici v pokoju. Naj v miru počival!

Padel je v bojih ob Dnjestru kand. jur. praporščak Pavel Rupnik. Dobil je strel v glavo in bil takoj mrtev. Pokojnik je bil vrl narodnjak in katoliškega mišljenja. — Franc Pavlin pa ni padel na laškem bojišču, kakor so poročali časniki, ampak je bil samo ranjen.

General Globočnik. Pri Zemunu se je posebno odlikoval polkovnik Avgust Globočnik iz Rajhenburga, ki je zato, ker je Srbe spodil z avstrijskega ozemlja, dobil od cesarja viteštvo reda srebrne krone III. vrste z vojno dekoracijo

ter bil povišan v generala. Slavni mož je že prej nosil papeževo odlikovanje pro Ecclesia et Pontifice. Slovenski Triglav s ponosom gleda na vrlega junaka.

Gimnazija v Kranju. Pouk se bode pričel najbrže v začetku oktobra. Izdalo se bo o tem posebno naznanilo.

«Izobraževalna knjižnica». Te dni je izšel njen tretji zvezek, ki obsega eno povest in tri zgodovinske sestavke. Knjižica ima stalno vrednost. Obsega 64 strani, stane pa le 40 v s poštino vred. Naroča se pri „Tiskovnem društvu“ v Kranju.

Promenadni koncert priredi tukajšnja godba prostovoljne požarne brambe v nedeljo dne 19. t. m. ob 11. uri dopoldne na glavnem trgu.

Ne bo še lakote! Na Gorenjskem jesenski pridelki dobro kažejo. Krompir je lepo obrodil. Ajde je veliko sejane in krasno stoji; zgodnjo ajdo že žanjejo. Vreme je silno ugodno, zlato solnce od jutra do večera. Barometer stoji visoko.

Semensko žito. Kdor hoče kupiti semensko žito, naj kmalu naznani svojemu županstvu, koliko in kakšne vrste žita potrebuje. Županstvo bo dobilo od glavarstva potrebno dovoljenje, da se žito kupi ali pri „Gospodarski zvezi“, ali pri „Kmetijski družbi“, ali pa pri „Zavodu za promet z žitom ob času vojne“ potom žitnih komisijonarjev.

Iz ruskega vjetništva se je oglasil Vinko Rozman iz Gorij.

Iz Gorice. Veliko granat je prešnje tedne padlo na Gorico. Mnogo prebivalcev je zapustilo mesto. Zadnji čas so pa Italijani nehali mesto obstreljevati; ker strelji škodujejo tudi hišam Italijanov in ker bi italijanski kralj rad dobil Gorico nepoškodovano v svojo oblast. Izmed slovenskih hiš sta precej poškodovani: „Slov. sirotišče“ in „Novi dom“. Nekoliko razdrte so tudi državna in južna železniška postaja in topničarska vojašnica. Gorico branijo proti Italijanom z nepopisnim junaštvom Slovenci in Hrvati. Nekaj časa je bilo v Gorici dovoljeno izobešati slovenske zastave. Sedaj so pa te zastave na Goriškem prepovedane.

Neverjetno. V Gorici biva poleg Italijanov petnajst tisoč Slovencev in en tisoč Nemcev. Časniki poročajo, da mislijo sedaj ondi napraviti nemško-italijanske ulične napise. Mestu so ime dali Slovenci.

Iz Cremona. V mestu Cremoni na Laškem je vjetih mnogo slovenskih duhovnikov iz Brd in italijanskih duhovnikov iz Furlanije. Pisali so goriškemu nadškofu pismo, v katerem popisujejo, kako se jim godi. Njihove župnije v Brdih in Furlaniji oskrbujejo večinoma italijanski vojaški duhovniki. Med vjetniki v Cremoni so: Andrej Uršič, župnik v Št. Lovrencu, Matija Ivančič, vikar v Cerovu, Franc Marinič, župnik v Kojskem, in Alfonz Blažko, vikar v Kozani. Več uglednih svetnih oseb je nastanjenih v ondotnem vzgojvališču Manini. V posebnem oddelku je 80 žen in otrok iz Brd. Za njihovo dušno pastirstvo skrbi ondotni župnik. Obiskal jih je že tudi škof Ivan Cazzani.

Uhajaci. Trije avstrijski mornarji, ki so se rešili s potopljene „Zente“ na črnogorsko obrežje in tam bili vjeti, so ušli ponoči iz Cetinja in po mnogih težavah prišli v Kotor. — Iz ruskega vjetništva v Taškentu je pobegnilo 88 avstrijskih vojakov pod vodstvom nekega stotnika in nekega polkovnega zdravnika. Srečno so dospeli preko meje v Perzijo in so sedej gosti našega poslanika v Teheranu.

Iznajdba za strelske jarke. Podpolkovnik Fridolin Kavčič, slovenski pisatelj, je iznašel mal ročni aparat, ki pri streljanju v jarkih krije glavo strelca. Aparat bodo uvedli v naši armadi.

Umivanje oken. Motna stekla v oknih se najbolje očistijo, ako v slani vodi namočiš koprive, jih deneš na kos sukna in z njimi šipe zdrgneš ter potem očistiš. Tudi stekla, ki so že oslepela, postanejo zopet svetla.

Hud potres v Ameriki. Strašen potres je bil v San Salvadorju in Guatemali v Ameriki. Nekaj mest in vasij je popolnoma porušeni.

Novi predpisi za potovanje. Kdor hoče iz naših krajev kam potovati, potrebuje posebnih legitimacij. Glede izdaje teh legitimacij se pa naše dežele ločijo v ožje in širje bojno območje. Pod ožje bojno območje spadajo dežele: Koroška, Kranjska, Primorska, Reka z okolico in južna Tirolska. Pod širše bojno območje pa Štajerska, Solnograška, Hrvaška in severna Tirolska. 1. Če kdo hoče iti iz ožjega bojnega območja, n. pr. s Kranjskega na Štajersko, mora imeti potni list s fotografijo. V tem potnem listu mora biti pri okrajnem glavarstvu posebej zaznamovano, kam in zakaj odpotuje in kdaj se kdo povrne. Razen tega je potrebno še posebno dovoljenje od c. kr. vojaškega etapnega poveljstva, ki se dobi na podlagi omenjenega potnega lista. Prošnja za vojaško dovoljenje mora biti vložena pismeno pri političnem oblastvu. — 2. Za potovanje v ožjem vojnem območju, n. pr. iz Kranjskega na Koroško ali v Trst, je potrebna potna legitimacija

po obrazcu B. Take legitimacije izdajajo zanesljivim osebam politična oblastva tudi le k večjemu za dobo enega meseca. V legitimaciji mora biti povedano, če bo kdo potoval peš ali z železnico ali z vozom i. t. d. Kadar se kdo povrne naj legitimacijo vrne uradu. Če kdo potuje skozi vojaško važne kraje, n. pr. proti fronti, izda politična oblast omenjeno dovoljenje le v sporazumu z vojaško oblastjo. — 3. Za potovanje v istem okraju in v sosednje občine okraja je potrebno identitetno potrdilo, ki se dobi pri okrajnem glavarstvu, ali pri županstvu, ali na orožniški postaji, ali pa pri nekaterih od okrajnih glavarstev določenih zaupnikih. Tudi ta potrdila so veljavna samo za en mesec. — Državni in železniški uslužbenci, ki se izkažejo z uradnimi, s fotografijo in lastnoročnim podpisom opremljenimi legitimacijami, ne potrebujejo gori omenjenih izkazil.

Vjetniki iz Rusije. Dne 10. t. m. je dospelo na dunajski kolodvor 127 vjetnikov iz Rusije, ki so bili za boj nesposobni ter so bili zamenjani za ruske vjetnike. Ranjenci so splošno prav dobro izgledali.

Obisk ranjencev na Ogrskem. Ministrstvo je dovolilo, da bodo smele odslej tudi ogrske železnice za znižano ceno prevažati tiste Avstrijce, ki pojdejo svoje domače bolne ali ranjene vojake, bivajoče v ogrskih bolnišnicah, obiskat. Voznina je znižana za polovico. Med domače se štejejo ranjencev stariši, otroci, bratje, sestre in žena. Imeti morajo ti za potovanje potrebna izkazila.

Cene živine. Na Koroškem imajo voli ceno 2 K 40, telice 1-90 K do 2-15 K, krave in biki 1-70 K do 2-05 K.

Beguncem s Primorskega. C. kr. ministrstvo za notranje stvari je odredilo, da morajo vsi begunci, ki so brez sredstev ali imajo samo nezadostna sredstva, oditi v Lipnico (Leibnitz), ker je, ako že ne dobivajo državne podpore, absolutno nedopustno, da bi težili javno dobrodelnost. V Lipnici se bodo prevzeli v državno oskrbo. Vsi taki begunci gori navedene vrste se pozivljejo, da se kar najhitreje zgledajo pri c. kr. okrajnem glavarstvu, kjer bodo dobili priporočila za prsto vožnjo za se in za prtljago v Lipnico. Vsak, ki ga bodo zasačili pri težavljenju javne dobrodelnosti, se bode oddal brezpogojno kazenski oblasti. — C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 9. septembra 1915.

Poziv. C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom z dne 7. septembra 1915 št. 23746 zahtevala iz razpoložljivih zalog krompirja v sodnem okraju Kranj začasno 50 vagonov krompirja za mestno občino Ljubljano ter je posestnikom na podlagi 4 § ces. nar. z dne 7. avgusta 1915 št. 228 drž. zak. naložila dolžnost dobave svojih razpoložljivih zalog krompirja mestni občini ljubljanski. Vsled tega se pozivljajo vsi posestniki večjih zalog krompirja, da na obzračih, ki jih dobe pri županstvu, nemudoma ponudijo svojo zalogo krompirja z navedbo množine ter cene kakor kraja zaloge. Izpolnjene obrazce je vpslati podpisnemu okrajnemu glavarstvu, ki bo odbralo primerne ponudbe ter o tem obvestilo prizadete posestnike, kakor tudi mestno občino ljubljansko. Pri ponudbi cene se je držati veljavne cene za krompir. Ako se ne bi na ta način dobila zahtevana množina krompirja, bi okrajno glavarstvo prisilnim potom odvzelo potrebne zaloge in bi se odškodnina določila v smislu §§ 6 in 7 navedene ces. naredbe. — C. kr. okr. glav. v Kranju, dne 10./9. 1915.

Razglas. Potne legitimacije izdajajo se vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, od 9. do 11. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne. Vsled novih zelo strogih predpisov se vsak opozarja, da opušča nepotrebna ali manj nujna potovanja, ker se za taka potovanja legitimacije sploh ne bodo izdale. — C. kr. okr. glav. v Kranju, dne 11. septembra 1915.

Razglas. Spreminjaje tuk. razglas z dne 30. avgusta t. l. št. 19054 določajo se sledeče najvišje dopustne cene pri prodaji nastopnega blaga: 1. za 1 kg krompirja pri prodaji do 100 kg (na drobna prodaja) 9 vin. za prodajo na debelo (od 100 kg naprej) velja doseđanja cena 8 K. 2. za 1 l mleka, ki se proda iz mlekarnice ven (z ozirom na obratne stroške) 24 vin. Za drugo mleko ostane doseđanja cena 20 vin. Ostale najvišje cene, določene z gornjim tuk. razglasom, ostanejo neizpremenjene. — C. kr. okr. glavarstvo v Kranju, dne 9./9. 1915.

Razglas. C. in kr. armadno poveljništvo južnozpadne fronte objavlja, da so prošnje za izkopavanje vojaških oseb, katerih trupla leže pokopana v okolju poveljništva oznamene fronte, nasloviti in predložiti vojaškemu poveljništvu v Inomostu, Gradcu, ali Zagrebu, kar se na temelju razpisa c. kr. deželne vlade z dne 3. avg. t. l. št. 18590 v pravilno ravnanje v splošno vednost daje. — C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju.

Vsem županstvom naznanjamo, da se dobe „Potrdila o istovetnosti - Identitätsbescheinigung“ v tiskarni „Tiskovnega društva“ v Kranju, po 2 vinarja komad.

NOVEJŠE VESTI.

Dunaj, 15. sept. Naše čete so ob Besarabski meji odbile ruski napad. Ob Dnjestrju in pred našimi postojankami vzhodno od Bučača vlada mir. Na vseh drugih delih naše in volinjske fronte je prišlo zopet do težkih, za Ruse brezuspešnih bojev. Severovzhodno od Dubna so pustili Rusi pri nekem ponesrečenem napadu poleg mnogo mrtvih tudi 9 častnikov, 800 vjetnikov in 3 strojne puške. Dobro so se tu bili ogrski bataljoni in otočaški pešpolk št. 79. V gozdih in močvirjih ob Stiru in Pripjatu je premagala naša konjenica zadnje dni številne ruske konjeniške oddelke. V Litvi so naši in Nemci dosegli reko Ščaro.

Dunaj, 17. sept. Ljuti napadi na našo fronto ob Stripi so bili povsod odbiti. Ko se je z naskokom vzela vas Cebrov, južno od Zalošč, je bilo zajetih 11 ruskih častnikov, 1900 mož in dve strojni puški. — V Voliniji je bilo po hudih bojih zavrženih mnogo ruskih napadov. — Nemci so šli naprej na Jakobovo ter severno in severovzhodno od Vilne. Zasedli so kraj med rekama Pripjet in Jazjoldo in mesto Pinsk. — Na italijanskem bojišču je položaj neizpremenjen.

Berlin, 15. sept. Ob utrdbah zapadno od Dvinska je boj. Pri Sokolih jugozahodno od Dvinska so Nemci porazili rusko kavalerijo. Ob Vilji, severno od Vilne, so bili ruski napadi odbiti. Nemci prodirajo vzhodno od Olite in Grodna. Pri Ščari je bilo vjetih 900 Rusov in drugi potisnjeni čez reko nazaj. Pri prodiranju na Pinsk je Mackensenova armada vjela 700 Rusov. Napadi Rusov na jugu so ustavljeni.

Dunaj, 15. sept. Navadni topovski boji v tirolskem obmejnem ozemlju so trajali tudi včeraj. Vzhodno od sedla Lodinut so prešle naše čete k napadu in so osvojile laško postojanko na Findenigkofelju. Na primorski fronti je obsireljala italijanska artiljerija z ojačeno ljutostjo naše postojanke od Javorčka do tolminskega moščišča. Napadi Lahov na Javorček in Vršič so bili odbiti, istotako tudi poizkusi na doberdobskem odseku. Na Krnu je zapadel velik sneg.

Berlin, 15. sept. Nemci so odbili napad Francozov ob Harimannweilerkopfu. Drugod na zapadu nič novega.

Sofija, 15. sept. Zastopniki četverozveze so danes vsak posebej obiskali ministrskega predsednika ter so mu izročili dopolnilno sporočilo. Stojimo pred novo vojno med Srbijo in Bolgarijo. Zavleči se utegne spopad le s tem, ker se Bolgarija še ni odločila.

Petrograd, 15. sept. Rusko črnomoško brodogradništvo je dobilo povelje, naj bo pripravljeno, da odplove v bolgarske vode. V Odesi je pripravljenih mnogo parnikov za prevoz vojaštva.

Novi York, 15. sept. Angleška je naročila v Ameriki velike aeroplane, s katerimi bo mogoče preleteti Atlantski ocean. — Četverozveza išče v Ameriki tisoč milijonov dolarjev posojila.

Državne podpore za družine vpoklicancev.

Zakon za te podpore je v resnici nejasen in zelo pomanjkljiv. Zato komisije, ki določujejo podpore, jako različno postopajo. V nekaterih deželah, da še celo v nekaterih okrajnih glavarstvih, se dele mnogo večje podpore, kakor v drugih. Prvo dokazujejo ravnokar razglašeni uradni podatki o izdanih mesečnih podporah, zaradi razlik po glavarstvih se pa slišijo pikre pritožbe.

Posebno velika razlika je glede podpor kmečkih družin. Tako se po nekaterih glavarstvih dobi podpora, če ima kdo tudi po 12 do 15 glav goveje živine, ker se komisija drži načela: kmeta ne oslabiti in polje ohraniti v

dobrem stanju, ker je to glavna opora vojski in državi! Drugod se pa komisarji drže načela: če je na kmetiji ostala samo žena s kopo otrok in hiša leze v dolg, ali če so stari dolgovni in se za obresti ne zaslužijo, ker je odpadla glavna delavna moč, naj se pa živina proda.

Nadalje: Če ima kdo s teleti vred šest do osem glav živine, ne dobi podpore, ker se prišteva bogatinom. V isto vrsto je štet tudi tisti, ki ima kakih 500 K v hranilnici. Podpore ni potrebna družina, ki je brez dolga. Dote in domači vknjiženi dolgovni se ne štejejo kot dolg, češ da domačemu ni potreba plačevati obresti. Če so šli vsi moški v vojno, pa so doma ostale še odrasle hčere, se ne dobi podpora, ker dekleta lahko vse obdelajo, tudi v hribih. Nadalje veliko vlogo igra ponekod oni paragraf, ki podpore pristriguje. Določitev dnevnega zaslužka daje dovolj prostora samovolji. Vemo, da je težko napraviti dober zakon, ki bi na vse strani ustrezal. Zato je prav, da imajo komisije ozir na to, kaj je postavodajalec nameraval, in naj ne jahajo krevljastih paragrafov zakona. Ozira naj se tudi na to, kaj ljudstvo misli in čuti. Če se n. pr. bajtarica, ki nima živine, pa lahko z dninami precej zasluži, ali pa gruntarica, ki ima vsled moževega pijančevanja in sinovega vlačuganja mnogo dolga nabunkanega na gruntu in tedaj dohiva podporo, se lahko skozi okno smeja na polje idoči varčni sosed, ki nima dolga in tedaj ne podpore, ampak si mora živež sama pridelati — to boli. Prva se doma z otroki igra in se lišpa, ker večje iz kase pri davkarjih lepe krone, druga pa mora otroke doma zapreti in, ko je cel dan sama orala, malega še le zvečer nadoji, ko vsa izmučena domov pride — to reže v srce. Če bo še katerikrat vojna na svetu, naj podpore delijo zapriseženi občinski možje, ki ljudi in razmere dobro poznajo. Zakon naj pa obsega tudi jasno določbo, da naj se vsakemu podporo nevrednemu članu družine, pijancu, zapravljaljivcu in lenuhu, vsaka podpora precej ustavi.

Zapisek vojnih izgub iz kranjskega okraja. Padli oz. umrli so: Burnik Anton iz Zapog je umrl v marcu 1915, Canjkar Blaž iz Dol. Dobrave pri Trati je umrl 31. marca 1915, Cebašek Janez iz Moš pri Smledniku je padel pri Volacijski v Galiciji 14. dec. 1914, Delaveč Jakob iz Štefanje Gore pri Cerkljah, Demšar Janez iz Hotavelj pri Trati je umrl v bolnici pri Košicah 21. marca 1915, Eržen Jakob iz Dobja pri Poljanah je umrl za vročino v Bartovu 4. febr. 1915, Grašič Franc iz Tenetiš pri Trsteniku, Grohar A. s Porezna pri Sorici, Jereb Peter iz Sore je padel pri Batinu v Galiciji 23. febr. 1915, Jesenko Franc s Tehovca pri Sori je umrl v bolnici v Košicah 7. febr. 1915, Kalan Anton iz Mavčič je padel 15. dec. 1914 v Slavičinu v Galiciji, Kokalj Franc iz Poljan je padel pri Samučinu 19. jul. 1915, Krmelj Janez iz Gabrika pri Zmincu je umrl 15. marca 1915 v bolnici v Nyitri na Ogrskem, Lombar Jožef iz Babnega vrta pri Trsteniku je umrl za kolero v bolnici pri Premišlju 29. okt. 1914, Maček Janez iz Velesovega je umrl o novem letu 1915, Markun Peter iz Gorič pri Kranju je umrl 1. jan. 1915 v Sztarmarneti na Ogrskem, Mohorič Jernej iz Davče je padel 25. jul. 1915 pri Samučinu, Moran Janez s Kokrice je umrl v Višegradu v novembru 1914, Perne Anton iz Povelj pri Trsteniku je padel pri Kolomeji 16. maja 1915, Pernuš Jakob od sv. Ane je umrl 4. febr. 1915, Pfajfar Josip iz Lajš pri Selcih, Potočnik Peter iz Dragobačka pri Selcih je umrl 23. okt. 1914 v Novem Miastu v Galiciji, Rajžar Janez iz Mavčič je padel 29. okt. 1914 v Galiciji, Rejc Florijan iz Podlonka pri Selcih, Ribič Alojzij iz Predoselj je umrl koncem leta 1914, Snedec Jožef iz Bobovka pri Predosljih je padel na severnem bojišču 27. nov. 1914, Stružnik Mihael iz Olševka je umrl 22. okt. 1914 v Novem Miastu, Šetina Franc s Prebačevega je padel v Jurkovi, Štern Franc iz Senčurja je umrl koncem leta 1914, Šturm Martin iz Robidnice pri Oslici je padel v septembru 1914, Tišler Alojz iz Tržiča, Verlič Rok iz Smlednika je umrl v bolnici v Bartovu 1. mar. 1815, Vidmar Janez z Zg. Bele pri Preddvoru je umrl za pljučnico v bolnici v Gyanguosu, Vrhovnik Janez iz Cerklj je padel 27. jan. 1915. — Pogrešajo

se: Albreht Janez iz Oslice, Biček Jožef iz Davče, Biček Janez iz Davče pri Sorici, Božnar Lorenc od Sv. Ožbalta pri Loki, Bradeško Matej iz Zadojba pri Trati, Brezar Peter s Cegelnice, Čerin Jakob iz Davče, Dolenc Pavel iz Zminca, Dolinar Anton iz Puštala pri Zmincu, Dolžan Alojz od Sv. Ane, Dolžan Gašper od Sv. Ane pri Tržiču, Hribar Janez iz Zaloga pri Goričah, Jamnik Vincenc iz Gorenje Vasi, bivajoč v Stari Loki, Jenko Franc iz Praš pri Mavčičah, Jeran Jožef iz Oslice, Jesenko Jožef iz Poljan, Justin Mihael iz Javorij, Karun Jožef z Visokega pri Senčurju, Kavčič Jakob iz Gorenje Vasi pri Stari Loki, Kokalj Janez s Čepulj pri Kranju, Kokalj Janez iz Robidnice pri Oslici, Konjar Janez iz Smlednika, Krajnik Jakob iz Stare Loke, Kuralt Anton iz Žabnice, Luštrek Florijan iz Sore, Luznar Janez iz Dol. Vasi pri Selcih, Maček Anton iz Javorij, Mesec Jožef iz Cerngroba, bivajoč v Selcih, Mubi Franc od Sv. Ane pri Tržiču, Oblak Josip s Trate pri Poljanah, bivajoč v Črnem vrhu, Oblak Karol iz Zapog, Pavlin Franc iz Sp. Veterna pri Križu, Potočnik Andrej iz Potoka pri Selcih, Potočnik Franc (Viktor) iz Selc, Potočnik Gašper iz Rovt pri Selcih, Prezel Franc iz Davče, Prezel Rudolf iz Stare Loke, Pucher Franc iz Kranja, Rakovec Franc s Čepulj pri Kranju, Rogelj Janez s Pšate pri Cerkljah, Rozman Miha iz Križa, Sajovic Franc iz Struževega pri Naklem, Stanovnik Janez iz Zminca, Starman Josip s Suhe pri Stari Loki, Svoljšak Franc iz Bodovlja pri Zmincu, Šolar Franc iz Kališ pri Selcih, Špendal Jožef iz Zvirč pri Kovorju, Štefe Karol od Sv. Ane pri Tržiču, Štefe Anton s Kokrice pri Predosljih, Štirn Janez iz Zapog, Štirn Janez z Zg. Bele pri Preddvoru, Thaler Jožef iz Sorice, Verbič Andrej iz Senčurja, Vurnik Franc iz Oslice, Žitnik Janez iz Zminca.

— Prišli so v vjetništvo: Balantič Mihael iz Hraš pri Preddvoru je v ruskem vjetništvu v Barnaulu, Dolenc Pavel z Gabrške Gore pri Javorjah, Jamnik Jernej iz Gorenje Vasi pri Stari Loki, Janežič Janez iz Tržiča se je oglasil iz ruskega vjetništva čez leto dni, Koritnik Jožef iz Olševka, Kern Janez iz Gorenji pri Kranju, Lukanec Peter iz Orehovelj pri Predosljih, Omers Janez iz Cerklj (je najbrže v ruskem vjetništvu), Pretnar iz Tržiča se je oglasil iz laškega vjetništva, Roblek Franc iz Predoselj, Rotar Franc iz Tržiča se je oglasil čez leto dni iz ruskega vjetništva, Sedaj Viljem iz Tržiča, Štefe Matej iz Nove Vasi pri Preddvoru, Šubic Janez iz Volake pri Trati je prišel ranjen v rusko vjetništvo, Telban Franc iz Sovodnja pri Oslici je ruski vjetnik v Elabugi, Teyrovski Blaž, načelnik Orlov v Tržiču, se je oglasil iz laškega vjetništva, Vidic F. iz Senčurja, Zihert Matej s Trate pri Stari Loki, Zihert Rudolf iz Škofje Loke, Zorman Andrej iz Smartina pri Cerkljah, Zupan Janez od Sv. Katarine pri Tržiču.

Učenca

za urarsko obrt
boljše izobrazbe in iz dobre
hiše sprejme takoj pod ugodnimi pogoji **Ivan Levičnik**,
urar in trgovec z zlatnino in srebrnino
v Kranju.

Umetni zobje!

Ne da bi se izruvale zobne korenine, se ustavljajo
amerikanski umetni zobje
posamezno ali celo zobovje, kakor se tudi
plombirajo zobje
vsak dan od 8. ure dopoldne do 6. ure
zvečer v konc. zobotehničnem ateljeju

O. Seydl, Ljubljana.

Stritarjeva ulica št. 7.

Kupujte razno manufakturno in galanterijsko blago vedno le pri

„Prvi gorenjski razpošiljalnici“ Ivan Savnik, Kranj

ki prodaja dobro in trpežno blago po najnižjih cenah.